

# Doktoravatás Diplomaosztó ünnepség Befejeződtek a szóbeli érettségik



A Papíripari Vállalat fűzői gyárában már készülnek az iskolások és egyetemisták számára a különféle füzetek az új tanévre. Műszakonként 75 ezer darab iskolai füzetet gyártnak.

A szegedi József Attila Tudományegyetemen doktoravatási ünnepi tanácsulést tartottak tegnap, szombaton délelőtt. A 43 jogászt dr. Kovács István akadémikus, a jogi kar dékánja, a 23 bölcsészt dr. Csukás István, a bölcsész kar dékánja, a 20 természettudományi kari hallgatót dr. Leindler László akadémikus, a természettudományi kar dékánja avatja doktorrá.

Az új doktorokat dr. Fodor Géza akadémikus, a JATE rektora köszöntötte doktorra avatásuk alkalmából.

Bensőséges ünnepség keretében kapták meg diplomájukat a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola most végzett hallgatói. Tegnap, szombaton délelőtt, a Szabadság Filmszínházban 526 főiskolai hallgatónak nyújtotta át az általános iskolai tanári oklevelet dr. Moholt Károly főiskolai főigazgató. A 285 nappali és a 241 levelező tagozaton végzett hallgató Csongrád, Békés, Bács-Kiskun, Szolnok és Pest megye pedagógushíányát igyekszik enyhíteni.

Az ünnepség végén a főiskola oktatói és hallgatói színvonalas műsort adtak.

Szombaton országsszerte befejeződtek a szóbeli érettségi vizsgák a középiskolák nappali tagozatain. Hazánk 530 gimnáziumában, illetve szakközépiskolájában együttvéve mintegy 49 ezren adták számot tudásukról. A végzős szakközépiskolások közül 10 700-an már ipari jellegű szakképzést nyertek. További újdonság volt az idei szakközépiskolai érettségik során, hogy együtt véve 29 tanintézetben — 11 szakmában —, mintegy 1600 diák úgynevezett egyesített, érettségi és szakmunkásvizsgát tett. Ez azt jelenti, hogy a középfokú szakmai végzettséggel egyidőben egy szakmában szakmunkásbizonyítványt is nyertek. A kedvező tapasztalatok alapján a következő tanévben már 33 szakmára terjesztik ki ezt az egyesített érettségi — szakmunkásvizsgát. Ugyanakkor a szakközépiskolákban volt a „premierje”, az össze-

vont érettségi és egyetemi-főiskolai felvételi vizsgáknak, vagyis bizonyos szakközépiskola-típusokban, megfelelő szakmákban az adott szakiránynak megfelelő érettségi — hasonló jellegű felsőoktatási intézménybe történő jelentkezéskor — egyben a felvételi vizsgát is jelenthette az adott szakra. Az idei tanévben 47 helyen 1028 tanuló vizsgázott ebben a formában. A gimnazisták számára — bár nem újdonsággként — változatlanul könnyítést jelentett a közös írásbeli dolgozat, vagyis, hogy matematikából és fizikából az érettségi, illetve az egyetemi felvételi dolgozat ugyanaz volt. Matematikából 6150-en, fizikából 6007-en készítettek el közös írásbeli dolgozatukat a gimnazisták közül.

Általánosságban — az első összegezésük szerint — kedvezőek a tapasztalatok, a maturáló diákok felkészül-

tsége az idén is kielégítő volt. Az Oktatási Minisztérium illetékeseinek véleménye szerint az érettségi vizsgák légtérre kedvező volt: előnyösen éreztette hatását az érettségi elnököknek kiadott központi útmutató. A lexikális ismeretek halmazaának öncélú számonkérése helyett a lényeglátásra, a gondolkodó- és kifejezőképesség fokának megállapítására fordították a bizottságok a legnagyobb figyelmet. Az érettségi önkéntessége nem igazolta azokat a kétélyeket, miszerint a diákok esetleg nem a tudásuk legjavát nyújtják a számonkérés során. A fiatalok mindkét iskolatípusban általában nagy igyekezettel, lelkiismerettel törekedtek a középiskolában tanult magasabb szintű összegezésére. A javító érettségi vizsgákat kora ősszel tartják, pontos idejüket, illetve helyüket az illetékes tanácsok állapítják meg.

## A modern oktatást segíti:

# Univerzális új írószers

A modern oktatásnak ma már világszerte fontos eszköze az írásvetítő gép. Ehhez a berendezéshez sikerült az írószerszövetkezet szakembereinek speciális összetételű rostiront összeállítaniuk. A Projector Pen nevű, négy színű — piros, barna, kék és zöld — írónal filmre, üvegre, fára, papírra, bőrre és műanyagra egyaránt lehet írni.

A különleges írón festékanyagát a víz nem oldja, tehát nem mázolódik el, és az írásvetítéskor saját színeit adja vissza.

Ezt a fajta rostiront eddig főleg nyugati importból kellett beszerezni.

A szövetkezet — amely Európa egyik legnagyobb írószergyártója — felkészült a hazai igények megfelelő ellá-

tására, mert kapacitása lehetővé teszi a nagyobb mennyiségű gyártást is. (MTI)

# Magyar-kubai megbeszélés

A. E. Lusyon, a Kubai Köztársaság közlekedési minisztere, a hivatalos látogatását Magyarországon befejezve szombaton elutazott hazánkba.

Hatnapos magyarországi tartózkodása során tárgyalást folytatott Rödönyi Károly közlekedés- és postaügyi miniszterrel, a két ország köz-

lekedésének helyzetéről, s a kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeiről. Ismerkedett a főváros közlekedésével és meglátogató több közlekedési és járműgyártó vállalatot.

A. E. Lusyont a Ferihegyi repülőtérre Kiss Dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes búcsúztatta;

# Szociálpolitikánk

Szeretem az okosan vitakozó embereket. Ezért is örültem annak, hogy nemrégiben együtt lakhattam nyaraló partneremmel, Kiss Ferenc művezetővel. A név nem kitaláció, Ferenc barátunk a szegedi autójavítónál művezető, s éppen huszonöt esztendeje dolgozik vállalatánál. Mint tanulófiú lépett be, s most felelősségteljes beosztásban tevékenykedik. A külföldi utazást is jutalomképpen kapta, amivel negyedszázados hűségét honorálták. Vitakozgattunk, ahogyan másik szobatársunk mondta, megkezdtük a napi szemináriumot. Néha előfordult, hogy ránk virradt, úgy belemelegedtünk. Alkalmi szemináriumunk egyik témája a szociálpolitika volt. Ebben nem jutottunk dűlőre, az ütközőpont abban volt, hogy a közvetett, vagy a közvetlen anyagi juttatásból ösztönzik-e jobban az embereket. S e gondolatok körben messzire visszakanyarodtunk.

Az igaz, hogy a szociálpolitika és a szociális ellátás nem újkeletű dolog. Beszéltek erről az antivilágban is. De hogyan is nézett ki az a szociálpolitika? Egy kevéske, használt, „uraságozról levetett” holmi, csinnadrattával kísért karácsonyi csomag a nincsteleneknek, porhintés, s az éhhalált megelőzendő, „Sipőcz-leves”. Tudom, hogy akik ezeket az éveket nem élték át, nehezen érzékelik és hiszik el, milyen gondokkal birkóztak az emberek. Örökre az emlékezetemben marad annak az idős asszonynak az elbeszélése, aki a harmincas évek elejéről mondta, hogy már annak is örültek, ha a falusi nagygazda munkára engedte őket, s ellenszolgáltatás gyanánt egy tál ételt adott nekik. Plasztikus érzékeltette, hogy férje mily ügyesen ketté vágta zsilettpengével a gyufaszálakat, így csinálván egy dobozból kettőt. De nem folytatom tovább, félek, hogy továbblapoznak: kit érdekel, mi volt negyven évvel ezelőtt, arról beszélgessünk, hogy mi van manapság. Szívesen, örömmel, hiszen szocialista rendszerünk állja a versenyt, az összehasonlítást szociálpolitikai gondoskodás kérdésében akármelyik fejlett országgal.

Az sem véletlen, hogy a párt XI. kongresszusán, s annak dokumentumaiban bő teret kapott a dolgozó emberekről való, s állandóan növekedő /szociálpolitikai gondoskodás. „Javitjuk a szociálpolitikai ellátást. Tovább egységesítjük a nyugdíjrendszerünket, és csökkentjük a korábról megmaradt különbségeket. Biztosítjuk a nyugdíjak reálértékének megtartását. Fokozatosan megszüntetjük a társadalombiztosításban még fennálló eltéréseket.” Ez a tétel az idősebb emberekről való gondoskodást, életszínvonaluk megtartását, növelését célozza. A kongresszus határozataiban bőségesen találunk utalásokat arra is, hogy a népesedéspolitikai célkitűzéseinket milyen eszközökkel kívánjuk segíteni. „Államunk a népesedési céloknak megfelelően — a bölcsődei és óvodai hálózat folyamatos bővítése, a gyermekélelmezés kiterjesztése mellett — növeli a pénzbeli juttatásokat, a családi pótlékot, a gyermekgondozási segélyt. Budapestben, az öt nagyvárosban és az ipari centrumokban megközelítően kielégítjük az óvodai igényeket. Népesedési helyzetünk javítását a központi támogatás mellett elő kell segíteni helyi gazdasági és szociális intézkedésekkel is.” De lássunk néhány példát. Mivel üdüléssel kezdjük, folytassuk avval, mert e tekintetben nem ritka a nézetek különbözősége.

Mint ismeretes, a szakszervezetek az elmúlt év őszén módosították a kedvezményes üdüléts rendjét, s új, differenciált térítési díjrendszert vezettek be. Amikor szóba került, hogy meg kell változtatni a korábbi gyakorlatot, kétféle megoldás kínálkozott. Az egyik szerint az átlagkeresetek, illetve a családban egy főre jutó összeg határozott volna a térítés mértékénél. Így a magasabb jövedelműek többet, a szerényebb keresetűek pedig kevesebbet fizettek volna az üdülétsért. A másik variáció — amelyet végül is bevezettek — három kategóriába sorolta az üdülőket. Az első és a második kategóriában emelték a díjat, míg a harmadik kategóriában változatlanul hagyták. Erre mondták azt, hogy a legjobb üdülőkhöz majd a jobb keresetűek találkoznak, a nagy családok és szerényebb jövedelmű embereknek megmarad a gyöngébb minőségű beutaló.

Mit lehet erre válaszolni? Attól függ, hogyan osztják el a beutalókat, kinek adják az első és a második kategóriába sorolt üdülők jegyeit. A SZOT rendeltetése ugyanis megjegyzi, hogy az I. és II. kategóriás nyaralókba lehetőleg a munkában élen járó dolgozókat és az egészségre ártalmas munkakörökben foglalkoztatottakat, valamint a nagy családokat, az alacsony jövedelműeket, a gyermeküket egyedül nevelőket kell elsősorban elhelyezni, úgy, hogy az általuk fizetendő térítési összeg ne haladja meg a korábit. A vállalatoktól sok függ. Mivel a kedvezményes üdülés a jó munka jutalma, elképzelhető, hogy a vállalat kifizeti a térítési díjat kiváloan dolgozó és azt megérdemlő munkása helyett. Erre módot ad az üdülési alap, amelyet a nyereségből képezhetnek.

Persze, visszaszólhatnak a vállalatok, hogy nincs annyi pénzük, s a „kereteket” a korábban elfogadott kollektív szerződés rögzíti. Lehet, de a kollektív szerződéseket nem kőbe vették, bármikor módosíthatnak is rajta. Talán nagyobb gond az, hogy kevés a beutaló, különösen kevés a családos és gyermekező beutalók száma. A tapasztalatok is bizonyítják, hogy a szülőbeutalók hetekig ott hevernek a szakszervezeti bizottságok szobáiban, a kifüggesztett hirdetésre alig van jelentkező, ha akad is, általában örülnek bárkinek.

A népesedéspolitikai határozatunk szlnté egyedülállóan támogatja a kisgyermekes anyákat. A határozat nyomán bekövetkezett társadalmi juttatások és kedvezmények bővítésével tovább csökkentek a gyermeknevelés családi terhei. A családi pótlék fölemelésével a múlt év második felében Szegeden és Csongrád megyében is 33 százalékkal többet fizettek ki a gyermekes családoknak, mint a megelőző esztendőben. A gyermekápolási táppénzjogosultság kiterjesztése következtében tavaly 158 ezer táppénzes napot vettek igénybe a kisgyermekes anyák. Számottevő könnyítést jelent a gyermeknevelésben a fizetett szabadnap juttatás is. Az eredmény igazán szép, amit ékesen bizonyít, hogy a gyermekgondozási segélyt igénybe vevők száma 1974-ben 14 százalékkal nőtt, a kifizetett segély összege pedig közel 50 százalékkal haladta meg az előző évit.

Ezzel kapcsolatban is el kell azonban mondanunk, hogy a sok kellemes és nagyszerű gondoskodás mellett vannak még megoldásra váró feladatok. Ismert tény, hogy a születések számának gyors növekedése fokozott igényeket támasztott az anya- és gyermekellátás különféle intézményei iránt. Egyes ellátási területek — különösen az egészségügyi intézmények — nem eléggé készültek föl a megnövekedett feladatokra. Tavaly a születések száma 18 százalékkal emelkedett, de a bölcsődei elhelyezés lehetősége csak 1 százalékkal, az óvodai férőhelyek száma pedig 8 százalékkal növekedett. Mindkét gyermekellátási intézményben gond a zsúfoltság, és a jelentkezők nagy hányadát kénytelenek még ma is elutasítani. Nem állnak és néznek öibe tett kézzel a város vezetői, sem a vállalatok kollektívái, hiszen minden lehetőséget és fillért megragadnak annak érdekében, hogy több legyen Szegeden is a gyermekintézmények száma, s eleget tehessünk a XI. kongresszus határozataiban is megfogalmazott célkitűzésnek, s fokozatosan, véglegesen megoldjuk a gyermekintézmények helyzetét.

Akit, vagy akiket közvetlenül is érint egyik-másik szociálpolitikai kérdés, az tudja igazán, mily nagy segítséget ad társadalmunk a dolgozó embernek, a családnak. Ha akad is, akinek nem vették föl a gyermekét óvodába, bölcsődébe, vagy nem jutott kedvezményes beutalóhoz üdülőbe, bizonytal megéri, újabb és nagyobb erőfeszítésekre van még szükség, hogy mindenki igényét teljes mértékben ki tudják elégíteni. A fölvezetett célok reménykeltőek: „Az ötödik ötéves terv során a reáljövedelem 23—25 százalékkal növekszik. Az életszínvonal emelésének azon tényezőit helyezük előtérbe, amelyek egyidejűleg szolgálják az anyagi jólétet és a gazdasági hatékonyságot”. A szocialista elveken, a humanitáson és az emberségen nyugvó szociálpolitikánkra már ma is méltán lehetünk büszkéek, s ha teszünk is — és teszünk — érdekében, még teljesebb lehet életünk.

Gazdag István

# Kommunista műszakok

Szombaton Leninvárosban, vezeték megsegítésére ajánlották fel, a kivitelező vállalatok mintegy ötszáz dolgozója kommunista műszakot tartott. A nyolcszázhatvan megawattos teljesítményű hőerőmű építésének meggyorsítását segítették.

A kommunista műszak bérért közművelődési célra, valamint a tiszai erőmű építésén dolgozó KISZ-alapszervezeti díjára fordítják. (MTI)